

Asia: VN/4682/2023

HE-luonnos valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalintaa koskevien säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nuorisoasuntoliitto NAL ry kiittää mahdollisuudesta lausua HE-luonnoksesta valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalintaa koskevien säännösten muuttamisesta.

Pidämme myönteisenä, että muutoksen myötä tilapäistä suojelua saaneilta ei vaadittaisi vuoden oleskelulupaa valtion tukemien asuntojen asukasvalinnassa ja että vuoden vaatimuksesta säädettäisiin poikkeus, jos hakijan asunnontarve on pitkäaikainen. Säännöksiä päivittäminen vastaamaan voimassa olevaa oleskelulupia koskevaa lainsäädäntöä on tarpeellinen uudistus. Vaatimus vuoden oleskeluluvasta vaikeuttaa monen kolmannen maan kansalaisten mahdollisuuksia tulla valituksi valtion tukemiin asuntoihin. Muutosten myötä eniten asunnontarpeessa olevien ihmisten, kuten Ukrainasta sotaa paenneiden, on helpompi tulla valituksia ARA-asuntoon.

ARA-asuntojen yksi tärkeimmistä tehtävistä on tarjota koteja niille, keillä asunnontarve on suurin, sekä mahdollistaa asuinalueille sosiaalisesti tasapainoinen ja monipuolinen asukasrakenne. Voimassa olevien asukasvalinta-asetusten mukaan asukasvalinnassa etusijalle voidaan asettaa kunnan jäsen, mikäli hän on muiden hakijoiden kanssa samassa asemassa asunnontarpeen, tulojen ja varallisuuden kannalta.

Oman kunnan asukkaita voidaan asettaa etusijalle vain, jos asukkaat ovat samassa kiireellisyysluokassa, eli esimerkiksi kunnassa asuva asunnoton on voitu asukasvalinnassa asettaa ulkopaikkakunnalla asuvan asunnottoman edelle, mutta alemmassa kiireellisyysluokassa olevaa kuntalaista ei voi asettaa kiireellisemmässä luokassa olevan ulkopaikkakuntalaisen edelle. Asunnon hakijoiden yhdenvertaisuus on ensisijaisen tärkeää, ja asunnontarpeen, tulojen ja varallisuuden huomioiminen asukasvalinnassa ennen kuntalaisuutta ohjaa asuntoja tarkoituksenmukaisesti kiireellisimmässä asunnontarpeessa oleville ja pienituloisille.

Kunnan jäsenen etusijasta asukasvalinnassa luopuminen mahdollistaa monipuolisemmat mahdollisuudet hakea ja tulla valituksi ARA-asukkaaksi ja voi lisätä maahanmuuttajien yhdenvertaisuutta asunnon saamisessa. Lisäksi se voi helpottaa esimerkiksi uudelle paikkakunnalle muuttavan nuoren asunnon saamista. Mikäli kuntalaisten etusija-asema poistetaan, tulee ARA-asuntojen kysyntä todennäköisesti monissa kunnissa kasvamaan, joten on kuitenkin tarpeellista seurata ARA-asuntojen hakemusmäärien muutoksia ja sen seurauksia erityisesti kunnissa, joissa asuntojen kysyntä on jo korkea vapautuviin asuntoihin nähden. Lisäksi tulee seurata sitä, että kohtuuhintaisia asuntoja tarjoavilla toimijoilla on jatkossakin mahdollisuudet varmistaa monipuolinen asukasrakenne asuinalueiden segregoitumisen ennaltaehkäisemiseksi.

Sormunen Hilma
Nuorisoasuntoliitto NAL ry